

Sygn. akt *XVII AmA 34/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia SO Anna Maria Kowalik
Protokolant –	Starszy sekretarz sądowy Joanna Preizner

po rozpoznaniu 13 stycznia 2021 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania **G. C. (1), A. Z. (1) i A. G. (1)** przeciwko **Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów**

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania powodów d decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z 20 września 2019 r. Nr (...)

1. oddała odwołanie;
2. zasądza solidarnie od G. C. (1), A. Z. (1) i A. G. (1) na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmA 34/19

UZASADNIENIE

Decyzją Nr (...) z 20 września 2019 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej pozwany, Prezes UOKIK) po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów:

I. na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r., poz. 369 ze zm.) (dalej u.o.k.i.k.) uznał działania następujących przedsiębiorców, tj.:

- 1) G. C. (1);
- 2) A. Z. (1);
- 3) A. G. (1)

wspólników spółki cywilnej, prowadzących działalność gospodarczą pod firmą P.U.H. (...) 2 s.c. w T. (REGON: (...); (...); (...)) za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, określoną w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, polegającą na wprowadzeniu konsumentów w błąd, poprzez informowanie na stronie internetowej przedsiębiorcy (...) że w razie braku spłaty rat dojdzie do zwrotnego przeniesienia praw, podczas gdy zgodnie z (...) takie prawo przysługuje wyłącznie przedsiębiorcy i uzależnione jest od jego woli i decyzji w tej sprawie co godzi w zbiorowe interesy konsumentów i wyczerpuje przesłanki art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2017 r., poz. 2070) (dalej u.p.n.p.r.) oraz nakazał zaniechania stosowania tej praktyki;

II. na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 369 ze zm.) nałożył na przedsiębiorców G. C. (1), A. Z. (1) oraz A. G. (1) -wspólników spółki cywilnej, prowadzących działalność gospodarczą pod firmą P.U.H. (...) 2 s.c. w T. obowiązek publikacji niniejszej decyzji na koszt przedsiębiorców, na stronie internetowej, która na dzień wydania niniejszej decyzji mieści się pod adresem (...) w terminie do 7 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji, w ten sposób, że treść przedmiotowej decyzji będzie dostępna na ww. stronie internetowej co najmniej przez okres 3 miesięcy od dnia jej uprawomocnienia;

Za wykonanie obowiązku publikacji niniejszej decyzji przedsiębiorcy, wspólnicy spółki P.U.H. (...) 2 s.c. w T., odpowiadają solidarnie.

III. na podstawie art. 26 ust. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2019 r., poz. 369 ze zm.) nałożył na przedsiębiorców G. C. (1), A. Z. (1) oraz A. G. (1) -wspólników spółki cywilnej, prowadzących działalność gospodarczą pod firmą P.U.H. (...) 2 s.c. w T. obowiązek usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w terminie do 7 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji poprzez złożenie jednokrotnego oświadczenia o następującej treści:

„W związku z decyzją Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydaną w dniu 20 września 2019 r. nr (...) informujemy, że przedsiębiorcy G. C. (1), A. Z. (1) oraz A. G. (2) - wspólnicy spółki cywilnej prowadzący działalność gospodarczą pod firmą P.U.H. (...) 2 s.c. stosowali praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów polegającą na wprowadzeniu konsumentów w błąd, poprzez informowanie na stronie internetowej przedsiębiorców (...) że w razie braku spłaty rat dojdzie do zwrotnego przeniesienia praw, podczas gdy zgodnie z (...) takie prawo przysługuje wyłącznie przedsiębiorcy i uzależnione jest od jego woli i decyzji w tej sprawie co godzi w zbiorowe interesy konsumentów i wyczerpuje przesłanki art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 2070). Decyzja Prezesa UOKiK nr (...) z dnia 20 września 2019 r. dostępna jest pod adresem (...) ”,

w następujący sposób:

[1] czarną czcionką (kod szesnastkowy RGB #000000) ARIAL na białym tle (kod szesnastkowy RGB #ffffff),

[2] tekst powyższego oświadczenia wyjustowany,

[3] czcionką pogrubioną (bold) fragment: „przedsiębiorcy G. C. (1), A. Z. (1) oraz A. G. (1) - wspólnicy spółki cywilnej prowadzący działalność gospodarczą pod firmą P.U.H. (...) 2 s.c. stosowali praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów”,

[4] w górnej części strony głównej domeny (...) i na każdej innej stronie internetowej przedsiębiorcy zastępującej tę stronę w przyszłości, bez możliwości zamknięcia informacji przez użytkownika; oświadczenie ma być widoczne przez cały czas, gdy użytkownik jest na stronie (oświadczenie nie może przybrać formy np. rotacyjnego banera czy slajdera),

[5] czcionka powinna odpowiadać wielkości czcionki zwyczajowo używanej na ww. stronie internetowej, tekst umieszczony w ramce, o rozmiarze takim, aby była ona w całości wypełniona oświadczeniem, o którym mowa w niniejszym punkcie, z uwzględnieniem marginesu 2,5 cm z każdej strony,

[6] fragment: „Decyzja Prezesa UOKiK nr (...)” będzie stanowić hiperłącze prowadzące do strony internetowej [https://\(...\)](https://(...)).

Za wykonanie obowiązku usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów przedsiębiorcy, wspólnicy spółki P.U.H. (...) 2 s.c. w T., odpowiadają solidarnie.

IV. na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r., poz. 369 ze zm.), w związku ze stosowaniem praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w pkt I niniejszej decyzji, nałożył na każdego z przedsiębiorców - wspólników spółki cywilnej, prowadzących działalność gospodarczą pod firmą P.U.H. (...) 2 s.c. w T.:

- 1) G. C. (1), karę pieniężną w wysokości 62.131 zł (słownie: sześćdziesiąt dwa tysiące sto trzydzieści jeden złotych), płatną do budżetu państwa;
- 2) A. Z. (1), karę pieniężną w wysokości 62.131 zł (słownie: sześćdziesiąt dwa tysiące sto trzydzieści jeden złotych), płatną do budżetu państwa;
- 3) A. G. (1), karę pieniężną w wysokości 16.945 zł (słownie: szesnaście tysięcy dziewięćset czterdzieści pięć złotych), płatną do budżetu państwa.

Za zapłatę ww. kar przedsiębiorcy, wspólnicy spółki P.U.H. (...) 2 s.c. w T., odpowiadają solidarnie;

V. na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2019 r., poz. 369 ze zm.) oraz art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 ze zm.) (dalej k.p.a.) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obciążył każdego z przedsiębiorców -wspólników spółki cywilnej, prowadzących działalność gospodarczą pod firmą P.U.H. (...) 2 s.c. w T.:

- 1) G. C. (1), kosztami przeprowadzonego postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w kwocie 12,37 zł (słownie: dwanaście zł 37/100),
- 2) A. Z. (1), kosztami przeprowadzonego postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w kwocie 12,37 zł (słownie: dwanaście zł 37/100),
- 3) A. G. (1), kosztami przeprowadzonego postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w kwocie 12,36 zł (słownie: dwanaście zł 36/100)

oraz zobowiązał ww. Przedsiębiorców do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, kosztów przeprowadzonego postępowania, w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji. Za zobowiązanie tytułem ww. kosztów przedsiębiorcy, wspólnicy spółki P.U.H. (...) 2 s.c. w T., odpowiadają solidarnie.

Od powyższej Decyzji powodowie G. C. (1), A. Z. (1) oraz A. G. (1) złożyli odwołanie, zaskarżając Decyzję w całości, tj. jak podali w zakresie:

1. punktu I Decyzji, w związku z uznaniem, że powód wprowadza konsumentów błąd, poprzez informowanie na stronie internetowej (...) że w razie braku spłaty rat dojdzie do zwrotnego przeniesienia praw, podczas gdy zgodnie z (...) takie prawo przysługuje wyłącznie przedsiębiorcy i uzależnione jest od jego woli i decyzji w tej sprawie, co godzi w zbiorowe interesy konsumentów, co stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów zgodnie z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz wyczerpuje przesłanki art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, w związku z czym jednocześnie nakazano zaniechania tej praktyki;
2. punktu II Decyzji, w związku z zobowiązaniem powoda do publikacji zaskarżonej Decyzji na koszt powoda, na stronie internetowej pod adresem (...) przez okres trzech miesięcy od jej uprawomocnienia;

3. punktu III Decyzji, w związku z zobowiązaniem powoda do złożenia jednokrotnego oświadczenia o wskazanej treści i warunkach publikacji;

4. punktu IV Decyzji, w związku z:

a) nałożeniem na powoda — G. C. (1) - kary pieniężnej w wysokości 62.131,00 zł;

b) nałożeniem na powoda — A. Z. (1) - kary pieniężnej w wysokości 62.131,00 zł;

c) nałożeniem na powoda — A. G. (1) - kary pieniężnej w wysokości 16.945,00 zł;

5. punktu V Decyzji, w związku z obciążeniem powoda kosztami postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, tj.

a) obciążenie powoda — G. C. (1) — kosztami w wysokości 12,37 zł;

b) obciążenie powoda — A. Z. (1) — kosztami w wysokości 12,37 zł;

c) obciążenie powoda — A. G. (1) — kosztami w wysokości 12,36 zł.

Powodowie wnieśli o:

1. uchylenie Decyzji Prezesa UOKIK z dnia 20 września 2019 r. w zaskarżonej części; ewentualnie o:

- zmianę Decyzji Prezesa UOKIK z dnia 20 września 2019 r. w zaskarżonej części poprzez stwierdzenie, że działania powodów nie stanowią praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, a w konsekwencji brak podstaw do nałożenia na powodów kar pieniężnych, ewentualnie o:

- odstąpienie od nałożenia kar pieniężnych lub ich obniżenie w stosunku do ich wysokości ustalonej w zaskarżonej Decyzji;

2. zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów niniejszego postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych;

3. dopuszczenie dowodów zgłoszonych w treści odwołania.

Powodowie zarzucili Decyzji:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegających na nieprawidłowym przyjęciu, że:

a) powód wprowadza konsumentów w błąd poprzez informowanie na stronie internetowej (...) że w razie braku spłaty rat dojdzie do zwrotnego przeniesienia praw, podczas gdy zgodnie z (...) takie prawo przysługuje wyłącznie przedsiębiorcy i uzależnione jest od jego woli i decyzji w tej sprawie;

b) stronami umów zawieranych przez powoda za pośrednictwem strony internetowej (...) są konsumenci, podczas gdy charakter oraz skala podejmowanej działalności w większym stopniu odpowiada definicji przedsiębiorcy niż konsumenta;

2. naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym, art. 233 § 1 Kodeksu postępowania i art. 84 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez nieprawidłowe uznanie, że powód podejmował działania opisane w pkt I zaskarżonej Decyzji „polegające na wprowadzaniu konsumentów w błąd poprzez informowanie na stronie internetowej (...) że w razie braku spłaty rat dojdzie do zwrotnego przeniesienia praw, podczas gdy zgodnie z (...) takie prawo przysługuje wyłącznie przedsiębiorcy i uzależnione jest od jego woli i decyzji w tej sprawie”, które to

działania stanowią nieuczciwą praktykę rynkową zdefiniowaną w art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym oraz działania te godzą w zbiorowe interesy konsumentów, podczas gdy:

a) zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nieuczciwej konkurencji, praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął, a zatem ewentualne działania powoda, które powinny zostać poddane ocenie dot. okresu przed zawarciem umowy, bowiem na podstawie tych informacji konsument podejmuje decyzję dot. zawarcia umowy;

b) pozwany nie wykazał, aby ewentualne działania powoda w jakikolwiek sposób wpływały na proces podejmowania decyzji dotyczącej umowy;

c) pozwany nie przeprowadził postępowania dowodowego dot. sposobu w jaki powód przedstawiał swoją ofertę zawarcia (...) lecz ograniczył się wyłącznie do wzmianki opublikowanej na stronie internetowej (...) która to wzmianka stanowiła wyłącznie dodatkową informację;

d) powód każdorazowo przed zawarciem umowy udostępniał stronie wzory stosowanych dokumentów oraz udzielał informacji za pośrednictwem umocowanych przedstawicieli;

e) poszczególni użytkownicy zawierali średnio ponad 40 umów tej samej treści, zatem nie sposób przyjąć, aby każdorazowo fragment informacji publikowanej na stronie internetowej (...) mógł mieć jakikolwiek wpływ na decyzję użytkowników platformy (...), w szczególności że sama Umowa Przeniesienia Prawa Majątkowego jest dokumentem stosunkowo krótkim i o czytelnej treści, bez odwołań do dalszych dokumentów, co mogłoby zniechęcać strony do zapoznania się z jej treścią przed zawarciem umowy;

f) nie sposób przyjąć, aby treść udostępnionych użytkownikom platformy (...) umów i regulaminu mogła być skutecznie konfrontowana z treścią fragmentu informacji publikowanej na stronie internetowej (...)

3. naruszenie art. 6 k.p.a. oraz art. 8 k.p.a. w związku z art. 1 ust. 1 u.o.k.i.k. oraz art. 83 u.o.k.i.k. oraz art. 106 u.o.k.i.k. i z art. 111 u.o.k.i.k. poprzez:

1) nałożenie na powoda kar pieniężnych wskazanych w pkt IV zaskarżonej Decyzji, pomimo zaistnienia przesłanek do odstąpienia od wymierzania kar pieniężnych, tj.:

a) nieprawidłowa odmowa uwzględnienia następujących okoliczności łagodzących:

- aktywne współdziałanie w trakcie postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania;

- brak umyślności w działaniu skutkującym stosowaniem praktyki uznanej przez pozwanego za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów;

- marginalne znaczenie treści fragmentu informacji opublikowanej na stronie internetowej (...) w porównaniu z treścią dokumentów i wyjaśnień udzielanych użytkownikom platformy (...).

W tym miejscu powodowie z ostrożności podnieśli, że również z w/w przyczyn nastąpiło nieprawidłowe ustalenie wysokości kary pieniężnej, wskazując, że jest ona nieadekwatna do okoliczności ustalonych w niniejszej sprawie oraz do stopnia naruszenia interesu publicznego.

2) ustalenie wysokości kary pieniężnej niezgodnie z warunkami określonymi w art. 106 ust. 1 u.o.k.i.k., tj. pominięcie okoliczności łagodzących wskazanych w pkt 1 lit. b powyżej.

4. naruszenie art. 77 ust. 1 u.o.k.i.k. w związku z art. 264 § 1 k.p.a. oraz art. 83 u.o.k.i.k. poprzez nieprawidłowe obciążenie powoda kosztami postępowania prowadzonego przez pozwanego, podczas gdy jak wskazano w w/w

zarzutach powyżej, stwierdzenie naruszeń powoda w zaskarżonej Decyzji było nieuzasadnione, i Decyzja ta winna zostać w tym zakresie uchylona.

5. naruszenie art. 26 ust. 2 w zw. z ust. 4 i art. 26 ust. 3 u.o.k.i.k. poprzez nałożenie na powoda obowiązku publikacji zaskarżonej Decyzji na stronie internetowej powoda oraz nałożenie na powoda obowiązku złożenia jednokrotnego oświadczenia o wskazanej treści.

Pozwany Prezes UOKiK w odpowiedzi na odwołanie wniósł o oddalenie odwołania oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Przedsiębiorcy: G. C. (1), A. Z. (1) i A. G. (1) prowadzą działalność gospodarczą w oparciu o wpisy do ewidencji CEIDG m.in. jako wspólnicy P.U.H. (...) 2 s.c. w T. (dowód: wpisy do ewidencji CEIDG k. 11- 13 akt adm.). Jednym z rodzajów działalności ww. Przedsiębiorców jest prowadzenie platformy internetowej (...), która służy do umożliwienia wszystkim zarejestrowanym osobom, w tym konsumentom, nabycie praw majątkowych z tytułu umów pożyczek gotówkowych, udzielonych pożyczkobiorcom / konsumentom.

(...) 2 rozpoczął oferowanie praw do pożyczek, pierwotnie pod domeną Pożyczko-posiadacz, od 13 czerwca 2013 r., a następnie - od listopada 2014 r. jako (...) (okoliczność niesporna).

Za pośrednictwem serwisu internetowego (...) ww. Przedsiębiorcy oferują nabycie prawa majątkowego z tytułu umów pożyczek gotówkowych udzielonych konsumentom przez różnych pożyczkodawców, ostatnio przez (...) spółkę z o.o. z siedzibą w T. (dowód: pisma Przedsiębiorców k. 6, 87 akt adm., pismo (...) Sp. z o.o. k. 94 akt adm.). Właścicielem udziałów w (...) sp. z o.o. z siedzibą w T. jest G. C. (1) - jeden ze wspólników spółki cywilnej (...) 2 (okoliczność niesporna).

(...) sp. z o.o. z siedzibą w T. udziela kredytów konsumenckich w formie pożyczek w kwocie od 404,50 zł do 10.000 zł, a okres spłaty wynosi od 4 miesięcy do 3 lat. Następnie (...) proponuje (...) 2 dokonanie przelewu wierzytelności, w oparciu o zawartą 28 kwietnia 2017 r., z (...) 2 umowę generalną przelewu wierzytelności. Do dnia 20 lipca 2017 r. (...) zawarła 26.411 umów pożyczek i w wypadku 25.351 umów dokonano przelewu wierzytelności na rzecz (...) 2. Cena przelewu wierzytelności ustalana jest indywidualnie i wynosi ok. 86-96% niespłaconej kwoty udzielonej pożyczki. Po zawarciu umowy pożyczki (...) przedstawia (...) 2 ofertę zakupu prawa do tej pożyczki, a dalej (...) 2, na platformie (...), oferuje nabycie praw do tej pożyczki innym osobom (dowód: pismo (...) Sp. z o.o. z załącznikami, w tym generalną umową przelewu wierzytelności, umową przelewu wierzytelności i umowami pożyczki gotówkowej i przykładowymi umowami- k. 94- 131 akt adm.).

Sposób funkcjonowania przedsięwzięcia polega na tym, że (...) 2 zawiera z Użytkownikami umowę dostępu do prowadzonego przez Przedsiębiorców Systemu Sprzedaży Pożyczek (dalej jako: System) (umowy dostępu do systemu sprzedaży pożyczek k. 20- 23 akt adm.). Następnie za pośrednictwem serwisu (...) przedstawiane są oferty nabycia praw majątkowych z tytułu umów pożyczek, przy czym oferta kierowana jest do wszystkich zainteresowanych, w tym także konsumentów (dowód: pismo Przedsiębiorców k. 6 akt adm.). Zasady korzystania z Systemu określa Regulamin korzystania z systemu sprzedaży pożyczek (...) (dowód: Regulamin k. 24- 26 akt adm.).

Każdy z Użytkowników otrzymuje dostęp do Systemu przy użyciu loginu oraz hasła. Za pośrednictwem Serwisu Użytkownik dokonuje wszelkich operacji (nabycie/zbycie praw) oraz uzyskuje informacje o nabytych wierzytelnościach. Za korzystanie z serwisu Użytkownik nie ponosi na rzecz (...) 2 żadnych opłat. Za pośrednictwem serwisu (...) Użytkownik może „zakupić pożyczkę”, tj. nabyć prawa majątkowe wynikające z umowy pożyczki lub może złożyć propozycję nabycia przysługującego mu prawa majątkowego, z tytułu pożyczki gotówkowej, innemu Użytkownikowi. Użytkownik, który postanowi skorzystać z usług (...) 2 deklaruje do jakiej łącznej wysokości (limit zakupu) może otrzymywać oferty nabycia, określając wielkość darowizny społecznej, na cele wskazane przez (...)

2. Fakt dokonania darowizny Użytkownik potwierdza dokumentem przelewu środków. Limit ustalony jest na 12 miesięcy, w tym terminie brak jest możliwości obniżenia limitu, natomiast może on zostać podwyższony. Limit określa maksymalną wartość oferty/sprzedazy, a użytkownik decyduje do jakiej wartości chce dokonać zakupu, w ramach limitu. Brak określania limitu skutkuje brakiem możliwości przedstawienia propozycji zakupu (dowód: pisma Przedsiębiorców k. 6- 7, 87v- 89 akt adm.).

Przedsiębiorca za pośrednictwem ww. serwisu przedstawia do akceptacji Użytkownika oferty do wysokości określonego limitu. Oferta ważna jest przez 2 dni robocze. Brak jest możliwości przeprowadzenia licytacji poszczególnych ofert, gdyż każda oferta jest przedstawiana indywidualnie danemu Użytkownikowi i nie jest w tym czasie przedstawiana innemu klientowi (Użytkownikowi). Po akceptacji warunków strony zawierają umowę przeniesienia praw majątkowych (umowę przelewu wierzytelności) (umowy przeniesienia prawa majątkowego k. 27-30 akt adm.), a Użytkownik dokonuje na rzecz Przedsiębiorcy zapłaty ceny zakupu. Cena zakupu jest określona w ofercie i Użytkownik nie może jej negocjować (dowód: pisma Przedsiębiorców k. 6- 7, 90 akt adm.).

Dany pożyczkobiorca może być także Użytkownikiem, nie jest jednak możliwe, aby Użytkownik nabył prawa z tytułu własnej umowy pożyczki, tj. tej w której występuje jako pożyczkobiorca (dowód: pismo Przedsiębiorców k. 90 akt adm.).

W chwili zawarcia umowy i dokonania zapłaty Użytkownik wstępuje w prawa pożyczkodawcy z tytułu umowy pożyczki gotówkowej, do której nabył prawa. Użytkownik staje się samodzielnym dysponentem nabytych praw, a wszelkie wpłaty dokonane od tego momentu przez pożyczkobiorcę przekazywane są Użytkownikowi przez (...) 2 (dowód: pisma Przedsiębiorców k. 7, 87v akt adm.).

Pożyczkobiorca nie jest informowany o transakcji. Nie jest także wymagana jego zgoda/akceptacja, bowiem w umowach pożyczki zawarte jest postanowienie, które uprawnia Kredytodawcę do przeniesienia praw na osoby trzecie. Za pośrednictwem serwisu dokonywane mogą być także „przenoszenia praw” między Użytkownikami. Użytkownik po zawarciu umowy korzystania z systemu sprzedaży pożyczek, może złożyć ofertę nabycia przysługujących mu praw innemu Użytkownikowi, za pośrednictwem serwisu (...) i przy użyciu udostępnionego wzoru umowy (dowód: pisma Przedsiębiorców k. 7, 87v, 91-92 akt adm., umowy korzystania z systemu sprzedaży pożyczek k. 32- 35 akt adm.).

Zgodnie z § 5 Umowy przeniesienia prawa majątkowego w wypadku opóźnienia przez pożyczkobiorcę w spłacie dwóch kolejnych rat lub raty przedostatniej i ostatniej (...) 2 ma prawo żądania od Użytkownika (nabywcy) zwrotnego przeniesienia nabytej wierzytelności. Z tym, że decyzja odnośnie zawarcia umowy zwrotnego przeniesienia nabytej wierzytelności zależy tylko i wyłącznie od (...) 2. Cenę wyznaczają wówczas równowartość kapitału pożyczki oraz odsetki umowne należne na dzień zawarcia umowy zwrotnego przeniesienia wierzytelności (dowód: pismo Przedsiębiorców k. 7v akt adm., umowy przeniesienia prawa majątkowego k. 27- 30 akt adm., umowa zwrotnego przeniesienia praw majątkowych k. 31 akt adm.).

Na stronie internetowej (...) w zakładce (...) Dokumenty, gdzie znajdują się najczęściej zadawane pytania, w tym „Co w sytuacji kiedy klient nie spłaca pożyczki?”- zainteresowani są zaś informowani, że w wypadku „Gdy dojdzie do zadłużenia w wysokości trzech niespłaconych rat, Uczestnik otrzymuje zwrot kapitału oraz należnych odsetek na rachunek bankowy. Zawierana jest zwrotna umowa przeniesienia prawa majątkowego.” (dowód: protokół k. 132 akt adm., wydruk ze strony internetowej Przedsiębiorców k. 133 akt adm.).

Od 17 listopada 2017 r. Przedsiębiorcy zaprzestali zawierania z nowymi Użytkownikami umów dostępu do systemu sprzedaży pożyczek, koncentrując się na obsłudze dotychczas przeniesionych na Użytkowników praw majątkowych do pożyczek, w tym windykacji niespłaconych należności oraz zapewniając obsługę i stały dostęp do Giełdy Prywatnej (dowód: pisma Przedsiębiorców k. 134v, 139, 151 akt adm.)

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wszczął pod sygn. (...) postępowanie wyjaśniające w sprawie ustalenia, czy przy oferowaniu konsumentom inwestycji w produkty finansowe, tj. pożyczki gotówkowe dostępne

na Giełdzie Prywatnej na platformie finansowej (...) nie doszło do naruszenia przepisów u.o.k.i.k. lub innych ustaw chroniących interesy konsumentów (dowód: postanowienie k. 2v akt adm.).

Po analizie materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania wyjaśniającego Prezes Urzędu wszczął przeciwko Przedsiębiorcom, postanowieniem nr 43 z dnia 19 lipca 2018 r., postępowanie w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określonej w art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 u.o.k.i.k., związanej ze stosowaniem nieuczciwej praktyki rynkowej, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 23 sierpnia 2007 r. o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym (Dz. U. z 2017 r., poz. 2070) (dowód: postanowienie k. 2- 4 akt adm., zawiadomienie k.5 akt adm.). W poczet dowodów organ zaliczył dokumenty z akt sprawy pod sygn. (...) (dowód: postanowienie k. 2- 4 akt adm., dokumenty k. 6- 133 akt adm.).

Przedsiębiorcy, pismem z 28 sierpnia 2018 r., ustosunkowali się do postawionego zarzutu i przedstawili wspólne stanowisko w sprawie (dowód: pismo Przedsiębiorców k. 134- 136 akt adm.).

Przedsiębiorcy oświadczyli, że od 17 listopada 2017 r. zaprzestali zawierania Umów dostępu do systemu sprzedaży pożyczek z nowymi użytkownikami. Ostatnia taka umowa została zawarta w dniu 16 listopada 2017 r. Z tego też powodu informacje umieszczone na stronie internetowej (...) nie odnoszą się już do bieżącej ich działalności.

Dodatkowo wyjaśnili, że dany Użytkownik platformy (...) uprawniony jest również do zawarcia umowy korzystania z systemu sprzedaży pożyczek, na mocy której uzyskuje możliwość nabywania i zbywania wierzycielności na tzw. Giełdzie Prywatnej, w ramach usług oferowanych na platformie (...).

Zdaniem Przedsiębiorców informacje na stronie (...) mają charakter wyłącznie informacyjno-techniczny i stanowią wyłącznie opis najczęściej występujących sytuacji w związku z powtarzającymi się pytaniami Użytkowników.

Według Przedsiębiorców Paragraf 5 „Umowy przeniesienia prawa majątkowego” pełnił funkcję gwarancyjną, mającą na celu wyłącznie ściśle uregulowanie wysokości ceny zwrotnego przeniesienia prawa majątkowego, jak również momentu, w którym umowa ta może być zawarta. Postanowienia miały zabezpieczać Użytkownika przed (...) ewentualnym nielojalnym działaniem organizatora, polegającym na zaniżaniu ceny zwrotnego przeniesienia prawa majątkowego.

Przedsiębiorcy wskazali, że w latach 2015-2016 z 2.440 użytkownikami zawarto 120.029 umów przeniesienia prawa majątkowego, co w ich opinii dowodzi, że skoro jeden Użytkownik zawarł średnio ok. 49 umów, jego działanie miało charakter zarobkowy i wykonywany w sposób ciągły, a tym samym Użytkownik nie posiada przymiotu konsumenta ale przedsiębiorcy.

Zdaniem Przedsiębiorców postawiony im zarzut stosowania nieuczciwej praktyki rynkowej nie może się ostać z uwagi na to, iż użytkownicy nie są „zwykłymi/przeciętnymi” konsumentami, ale osobami świadomymi rodzaju produktu i charakteru zawieranej umowy.

W odpowiedzi na wezwanie Prezesa Urzędu z 7 września 2018 r. (dowód: wezwanie k. 137 akt adm.) Przedsiębiorcy złożyli też pismo z 25 września 2018 r. (dowód: pismo Przedsiębiorców k. 138- 139 akt adm.).

Pismem z 4 lutego 2019 r. Prezes Urzędu przedstawił Przedsiębiorcom szczegółowe uzasadnienie zarzutów (dalej: (...)), umożliwiając im przed wydaniem decyzji ustosunkowanie do ustaleń faktycznych i ich oceny prawnej w terminie 14 dni od dnia otrzymania pisma. W (...) Prezes Urzędu wskazał, że zamierza na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wydać decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazującą zaniechanie jej stosowania. Prezes Urzędu poinformował również o planowanym nałożeniu kar pieniężnych za stosowanie ww. praktyki (dowód: k. 140- 146 akt adm.).

W odpowiedzi na (...), w piśmie z 25 lutego 2019 r., Przedsiębiorcy podtrzymali swoje dotychczasowe stanowisko, wskazując, iż w ich ocenie brak jest przesłanek do stwierdzenia naruszenia zbiorowego interesu konsumentów oraz zastosowania sankcji w postaci kary pieniężnej. Przedsiębiorcy ponownie wspomnieli, że zakończyli zawieranie Umów

dostępu do systemu sprzedaży pożyczek z nowymi Użytkownikami od 17 listopada 2017 r. Ponownie podkreślili również, iż w ich ocenie Użytkownicy (...) nie posiadają przymiotu konsumentów, bowiem ich działalność ma charakter przed wszystkim zarobkowy. Nadmienili, iż są gotowi usunąć ze strony internetowej treści objęte przedmiotowym zarzutem (dowód: pismo Przedsiębiorców k. 151-152 akt adm.).

W załączeniu do kolejnego pisma z 7 maja 2019 r. Przedsiębiorcy nadesłali sprawozdanie finansowe spółki P.U.H. (...) s.c. A. Z., A. G., G. C. za okres od 01.01.2018 r. do 31.12.2018 r., zgodnie z którym osiągnięto przychód w wysokości (...) zł. Natomiast struktura własności kapitału kształtowała się w tym okresie następująco:

1. A. Z. (1) - udział 44%,
2. A. G. (1) - udział 12%,
3. G. C. (1) - udział 44%.

(dowód: pismo ze sprawozdaniem finansowym k. 155- 169 akt adm.).

Pismem z 19 czerwca 2019 r. Przedsiębiorcy poinformowali zaś o przychodzie poszczególnych wspólników Spółki, który w zakresie działalności Spółki wyniósł w przypadku:

1. A. Z. (1) – (...)zł,
2. A. G. (1) – (...) zł,
3. G. C. (1) – (...)zł

(dowód: pismo Przedsiębiorców k. 172 akt adm.).

Pismem z 29 lipca 2019 r. Prezes Urzędu zawiadomił Przedsiębiorców o zakończeniu postępowania dowodowego w przedmiotowej sprawie oraz możliwości zapoznania się z aktami sprawy (dowód: zawiadomienie k. 173 akt adm.). Przedsiębiorcy skorzystali z przysługującego uprawnienia (dowód: k. 177 akt adm.).

Po zapoznaniu się z aktami sprawy Przedsiębiorcy, pismem z dnia 30 sierpnia 2019 r., podtrzymali swoje dotychczasowe stanowisko odnośnie postawionego zarzutu (dowód: pismo Przedsiębiorców k. 178- 179 akt adm.).

Powyższy stan faktyczny został ustalony przez Sąd w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzone w toku postępowania administracyjnego, niekwestionowane przez strony postępowania.

W tym stanie faktycznym Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżona Decyzja Prezesa UOKiK dotycząca stosowania przez powodów praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów jest słuszna i ma oparcie w przepisach prawa, a samo działanie organu regulacyjnego zostało podjęte w interesie publicznym, zgodnie z art. 1 ust. 1 u.o.k.i.k.

W pkt I Decyzji Prezes UOKiK określił niedozwoloną praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów, jakiej mieli dopuścić się powodowie. Pozwany przyjął, że praktyka ta stanowi jednocześnie nieuczciwą praktykę rynkową w rozumieniu art. 5 ust. 1 u.p.n.p.r.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 u.o.k.i.k. zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Stosownie do treści art. 24 ust. 2 u.o.k.i.k. przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami zachowania przedsiębiorcy, w tym w szczególności- myśli art. 24 ust. 2 pkt 3 u.o.k.i.k.- nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji.

Oceny, czy w danym przypadku mamy do czynienia z praktyką oznaczoną w art. 24 ust. 2 ustawy można zatem dokonać na podstawie ustalenia łącznego spełnienia następujących przesłanek:

- 1) sprzeczności z prawem lub dobrymi obyczajami zachowania przedsiębiorcy,
- 2) godzenia tymi działaniami w zbiorowy interes konsumentów.

Nie budzi wątpliwości w niniejszej sprawie, że powodowie G. C. (1), A. Z. (1), A. G. (1) będąc wpisanymi do ewidencji CEIDG współnikami spółki cywilnej P.U.H. (...) 2 s.c. w T. są przedsiębiorcami.

Zgodnie z art. 4 pkt 1 u.o.k.i.k. przez przedsiębiorcę rozumie się m.in. przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców, czyli zgodnie z art. 4 ust. 1 tej ostatniej ustawy przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Natomiast w myśl art. 3 Prawa przedsiębiorców działalnością gospodarczą jest zorganizowana działalność zarobkowa, wykonywana we własnym imieniu i w sposób ciągły. Stosownie do treści ww. art. 4 pkt 1 u.o.k.i.k. za przedsiębiorcę uważa się również:

- a) osobę fizyczną, osobę prawną, a także jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców,
- b) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu,
- c) osobę fizyczną, która posiada kontrolę, w rozumieniu pkt 4, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13,
- d) związek przedsiębiorców w rozumieniu pkt 2, z wyłączeniem przepisów dotyczących koncentracji.

Z kolei w świetle art. 2 pkt 1 u.p.n.p.r. przez przedsiębiorcę rozumie się osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, które prowadzą działalność gospodarczą lub zawodową, nawet jeżeli działalność ta nie ma charakteru zorganizowanego i ciągłego, a także osoby działające w ich imieniu lub na ich rzecz.

O ile G. C. (1), A. Z. (1), A. G. (1) prowadzą we własnym imieniu działalność gospodarczą wypełniając definicje przedsiębiorców, o tyle nie można stwierdzić, wbrew oczekiwaniu skarżących, aby podejmowali działania w obrocie wyłącznie z innymi przedsiębiorcami w rozumieniu ww. przepisów, a nie konsumentami, co ma doniosłe znaczenie w kontekście udowodnienia, iż powodowie godzili swoim zachowaniem w zbiorowe interesy konsumentów.

W tej kwestii podkreślenia wymaga, iż powodowie nie ograniczyli swojej oferty do określonej, konkretnej grupy podmiotów. Zgodnie z § 2 lit. o Regulaminu korzystania z systemu sprzedaży pożyczek (...) Użytkownikami Systemu zorganizowanego przez powodów w ramach (...) s.c. mogły być nie tylko osoby prawne, ale osoby fizyczne posiadające pełną zdolność do czynności prawnych, które m.in. zawarły z Organizatorem Umowę dostępu. Umowy dostępu, w treści których nie zdefiniowano Użytkownika, mogli zatem zawierać konsumenci, czyli w myśl art. 22¹ k.c., osoby fizyczne dokonujące z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. W dalszej kolejności osoby te mogły zawierać z Organizatorem umowy przeniesienia prawa majątkowego, stając się Nabywcami. Oferta była zatem adresowana do nieograniczonego kręgu podmiotów, tak więc również do osób, które nie działały w charakterze przedsiębiorcy, toteż praktyka przypisywana powodom była skierowana także do konsumentów. Nie sposób przy tym przyjąć, iż z racji specyfiki oferty, rodzaju „produktu” oferowanego przez powodów w ramach (...) s.c. oraz ilości podpisywanych z Użytkownikami/Nabywcami umów należy ich automatycznie zakwalifikować jako przedsiębiorców. Nie ma bowiem żadnego przekonującego argumentu,

wskazującego, że korzystaniem z platformy (...) i Systemu sprzedaży pożyczek oraz nabywaniem praw majątkowych z tytułu umów pożyczek gotówkowych nie byli zainteresowani konsumenci, i że podpisywane przez nich umowy były wyrazem prowadzenia działalności gospodarczej w tym zakresie.

Dodatkowo należy podnieść, że sam fakt inwestowania pieniędzy w instrumenty finansowe nie może świadczyć o profesjonalnym charakterze działalności. Powyższe stanowisko jest ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego. W tym miejscu warto przytoczyć jeden z ostatnich wyroków dotyczący tej kwestii. Otóż w wyroku z 18 lipca 2019 roku Sąd Najwyższy stwierdził, że „Osoba fizyczna samodzielnie zarządzająca swoim majątkiem przez inwestowanie posiadanych środków (oszczędności) w instrumenty finansowe (w tym nabywanie oraz sprzedaż akcji i udziałów) w celu niezwiązanym bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową jest konsumentem. Bez znaczenia dla przyznania danej osobie statusu konsumenta ma cel podjętej czynności (np. osiągnięcie zysku, pomnożenie majątku, odniesienie korzyści podatkowych, konsumpcja na emeryturze, pozostawienie majątku spadkobiercom), jak też jej zasobność i skala inwestowanych środków, a także jej kompetencje merytoryczne, doświadczenie i skala podejmowanego ryzyka inwestycyjnego. Uznaniu inwestora giełdowego za konsumenta nie stoi na przeszkodzie również dwukierunkowość dokonywanych przez niego operacji (nabywanie i zbywanie akcji), skoro definicja konsumenta z art. 221 k.c. nie determinuje tego, którą stroną czynności prawnej może być konsument. Nie odnosi się ona także do wartości lub liczby dokonywanych transakcji, choć kryteria te mogą być istotne dla oceny, czy dana osoba prowadzi działalność gospodarczą. Przeciwnie stanowisko prowadziłyby do nieakceptowalnych rezultatów, skoro inwestowanie określonych środków finansowych na giełdzie papierów wartościowych stanowi alternatywę dla lokowania ich na rachunkach bankowych lub lokatach długoterminowych w instytucjach bankowych, a w jego świetle osobę lokującą środki finansowe w różnych bankach trzeba by uznawać nie za konsumenta lecz za przedsiębiorcę, co logicznie, funkcjonalnie i aksjologicznie jest nie do przyjęcia.” (Wyrok SN z 18.07.2019 r., sygn. akt I CSK 587/17, LEX nr 2727474).

Skoro Przedsiębiorcy podejmowali działania w obrocie z konsumentami rozstrzygnięcia wymagały więc kwestie, czy ich zachowania opisane w stanie faktycznym sprawy są sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami i czy naruszają zbiorowe interesy konsumentów.

Ustawodawca jako przykład bezprawnego działania przedsiębiorcy wymienił w art. 24 ust. 2 pkt 3 u.o.k.i.k. nieuczciwe praktyki rynkowe. Koreluje to z treścią art. 3 u.p.n.p.r., zgodnie z którym stosowanie nieuczciwych praktyk rynkowych jest zakazane. Definicję praktyki rynkowej zawiera art. 2 pkt 4 przedmiotowej ustawy wskazując, iż za taką uznaje się działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy, sposób postępowania, oświadczenie lub informację handlową, w szczególności reklamę i marketing, bezpośrednio związane z promocją lub nabyciem produktu przez konsumenta.

Pojęcie produktu wskazane w wyżej przywołanym artykule ma znaczenie szerokie i obejmuje również pojęcie usługi. W zakresie pojęcia praktyki rynkowej mieści się zatem każdy czyn przedsiębiorcy (działanie jak i zaniechanie), oraz każda forma działania przedsiębiorcy (sposób postępowania, oświadczenie lub komunikat handlowy, w tym reklama i marketing). Istotnym jest, iż wskazane formy mogą być kwalifikowane jako praktyki rynkowe, wtedy tylko, gdy są bezpośrednio związane z promocją lub nabyciem produktu przez konsumenta, tj. gdy mogą oddziaływać na decyzje ekonomiczne konsumentów.

Odnosząc powyższe do okoliczności niniejszej sprawy, wskazać należy, że działalność powodów jest ukierunkowana na sprzedaż praw majątkowych z tytułu zawartych umów pożyczek gotówkowych oferowanych za pośrednictwem serwisu internetowego (...) tak więc ma na celu nabycie produktu przez konsumenta.

W kwestii nieuczciwości praktyk rynkowych trzeba odwołać się do art. 4 ust. 1 u.p.n.p.r., zgodnie z którym praktyka rynkowa stosowana przez przedsiębiorców wobec konsumentów jest nieuczciwa, jeżeli jest sprzeczna z dobrymi obyczajami i w istotny sposób zniekształca lub może zniekształcić zachowanie rynkowe przeciętnego konsumenta przed zawarciem umowy dotyczącej produktu, w trakcie jej zawierania lub po jej zawarciu.

W myśl art. 4 ust. 2 u.p.n.p.r. za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się w szczególności praktykę rynkową wprowadzającą w błąd oraz agresywną praktykę rynkową, a także stosowanie sprzecznego z prawem kodeksu praktyk.

Co istotne art. 4 ust. 2 zd. 2 u.p.n.p.r. stanowi, że wymienione w tym przepisie praktyki nie podlegają ocenie w świetle przesłanek określonych w art. 4 ust. 1 ustawy.

Jedną z nieuczciwych praktyk rynkowych jest zatem praktyka rynkowa wprowadzająca w błąd, a tą właśnie przypisano powodom w pkt I Decyzji.

Zgodnie z art. 5 ust. 1 u.p.n.p.r. praktykę rynkową uznaje się za działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął.

Zgodnie z art. 2 pkt 7 u.p.n.p.r. przez decyzję dotyczącą umowy rozumie się decyzję podejmowaną przez konsumenta co do tego, czy, w jaki sposób i na jakich warunkach dokona zakupu, zapłaci za produkt w całości lub w części, zatrzyma produkt, rozporządzi nim lub wykona uprawnienie umowne związane z produktem, bez względu na to, czy konsument postanowi dokonać określonej czynności, czy też powstrzymać się od jej dokonania.

Oznacza to, że nieuczciwa praktyka rynkowa polegająca na wprowadzającym w błąd działaniu nie musi finalnie prowadzić do dokonania przez przeciętnego konsumenta czynności prawnej. Konsument nie musi zatem skorzystać z oferty i zawrzeć umowy. Wystarczająca jest sama potencjalna możliwość wprowadzenia w błąd przeciętnego konsumenta, który mógłby go skłonić do zawarcia umowy.

Zaznaczyć należy, że dokonanie oceny, czy dana praktyka wprowadza w błąd, wymaga odniesienia do adresata, którym jest przeciętny konsument. Ustawa o przeciwdziałaniu nieuczciwym praktykom rynkowym w art. 2 pkt 8 definiuje go jako takiego konsumenta, który jest dostatecznie dobrze poinformowany, uważny i ostrożny; oceny dokonuje się z uwzględnieniem czynników społecznych, kulturowych, językowych i przynależności danego konsumenta do szczególnej grupy konsumentów, przez którą rozumie się dającą się jednoznacznie zidentyfikować grupę konsumentów, szczególnie podatną na oddziaływanie praktyki rynkowej lub na produkt, którego praktyka rynkowa dotyczy, ze względu na szczególne cechy, takie jak wiek, niepełnosprawność fizyczna lub umysłowa.

W tym kontekście należało zatem stwierdzić, że modelu przeciętnego konsumenta ustalonego na potrzeby niniejszej sprawy nie będą wyróżniać żadne charakterystyczne cechy, czy przynależność do jakiejś szczególnej grupy konsumentów. Adresatami oferty powodów były bowiem wszystkie osoby posiadające wolne środki finansowe, poszukujące alternatywnych możliwości ich ulokowania. Można zatem uznać, że ci adresaci potrafili zrozumieć kierowane do nich informacje i podjąć w oparciu o ten przekaz świadomą decyzję odnośnie oferty i zawarcia umowy, jeśli tylko informacje zostały im przekazane w sposób zrozumiały i jednoznaczny. Ogólnie więc przez przeciętnego konsumenta, na potrzeby niniejszej sprawy, należy rozumieć dość rozważnego i zorientowanego konsumenta, który nie posiada jednak ponadprzeciętnej, specjalistycznej wiedzy prawniczej, czy też w obszarze obrotu prawami majątkowymi z tytułu umów pożyczek. Przedmiotowe wnioski potwierdza reklama internetowa (...), w której treści wskazano, że aby czerpać zyski dzięki (...) nie trzeba mieć specjalistycznej wiedzy ani czasu (k. 65 akt adm.).

Mając na względzie wyżej poczynione ustalenia możliwe było postawienie powodom zarzutu stosowania nieuczciwej praktyki rynkowej wprowadzającej w błąd w rozumieniu art. 5 ust. 1 u.p.n.p.r.

Opisana w pkt I Decyzji praktyka polega na wprowadzaniu konsumentów w błąd poprzez informowanie na stronie internetowej przedsiębiorcy (...) że w razie braku spłaty rat dojdzie do zwrotnego przeniesienia praw, podczas gdy zgodnie z (...) takie prawo przysługuje wyłącznie przedsiębiorcy i uzależnione jest od jego woli i decyzji w tej sprawie.

Działanie powodów w ramach tej praktyki sprowadza się do niekwestionowanego przez powodów utrzymywania na ww. stronie informacji o tym, że w przypadku dokonania przez użytkownika (...) „zakupu pożyczki”, w konsekwencji czego na mocy zawieranej Umowy przeniesienia prawa majątkowego przenoszone są na niego wszystkie prawa wynikające z tytułu umowy pożyczki- „Gdy dojdzie do zadłużenia w wysokości trzech niespłaconych rat, Uczestnik otrzymuje zwrot kapitału oraz należnych odsetek na rachunek bankowy. Zawierana jest zwrotna umowa przeniesienia prawa majątkowego.”. Zrzut ze strony (...) z konkretnej zakładki, gdzie widnieje przedmiotowa informacja, dokonano

wprawdzie dopiero w dniu 29 maja 2018 r., ale w toku postępowania powodowie nie zaprzeczyli, aby utrzymywali rzeczoną informację na stronie już wcześniej. Ponadto fakt ten wynika pośrednio z treści pism powodów, w których podają, że od dnia 17 listopada 2017 r. zaprzestano zawierania Umów dostępu do systemu sprzedaży pożyczek z nowymi użytkownikami, stąd począwszy od wskazanego dnia informacje zamieszczone na stronie internetowej (...) nie odnoszą się do bieżącej działalności Spółki kierowanej do podmiotów niebędących użytkownikami (k. 134v, 151 akt adm.). Informacje te widniały zatem na rzeczony stronie, tyle że od 17 listopada 2017 r. nie zawierano nowych umów dostępowych z nowymi użytkownikami. Jednocześnie nie wyklucza to dalszego oddziaływania przedmiotowej informacji na dotychczasowych użytkowników, którzy w dalszym ciągu mogli zawierać umowy.

Sąd zważył, iż dana informacja precyzyjnie wskazuje, że jeśli pożyczkobiorca nie spłaci rat pożyczki w określonej wysokości trzech rat, już wówczas powodowie będący organizatorami systemu sprzedaży pożyczek (...), którzy przenieśli przysługujące im prawa z tytułu umowy pożyczki na nabywcę, zwrócą mu równowartość kapitału oraz należnych odsetek w związku z zawarciem zwrotnej umowy przeniesienia prawa majątkowego. Skoro w informacji tej instruuje się potencjalnych nabywców praw wynikających z pożyczek, że brak spłaty rat przez pożyczkobiorcę skutkuje zawarciem zwrotnej umowy przeniesienia prawa majątkowego i odzyskaniem środków, przekaz ten jako czytelny utwierdza zainteresowanego w przekonaniu o bezwzględny podjęciu przez powodów określonego w nim działania w razie zaistnienia ww. okoliczności.

Tymczasem, jak wynika z materiału dowodowego, zgodnie z § 5 stosowanej przez powodów Umowy przeniesienia prawa majątkowego w wypadku opóźnienia przez pożyczkobiorcę w spłacie dwóch kolejnych rat lub raty przedostatniej i ostatniej (...) 2 ma prawo żądania od Użytkownika (nabywcy) zwrotnego przeniesienia nabytej wierzytelności. Cenę wyznaczają wówczas równowartość kapitału pożyczki oraz odsetki umowne należne na dzień zawarcia umowy zwrotnego przeniesienia wierzytelności. Przedmiotowy zapis dotyczący posiadania prawa żądania przez (...) 2 do zwrotnego przeniesienia nabytej wcześniej wierzytelności oznacza tylko, że (...) 2 przysługuje takie uprawnienie, a nie jest zobowiązany do zawarcia danej umowy zwrotnego przeniesienia wierzytelności z użytkownikiem. Powodowie mają zatem prawo wyboru, czy zgłoszą żądanie zwrotnego przeniesienia nabytej wierzytelności. Decyzja w tym zakresie uzależniona jest więc wyłącznie od ich woli.

Powyższe regulacje są zatem bez wątplenia sprzeczne z informacją zamieszczoną na stronie (...) pod adresem (...) pl. Już zatem tylko zapoznanie się z przedmiotową informacją powoduje, że czytający konsument zostaje wprowadzony w błąd odnośnie rzeczywistych zasad systemu (...). Jednocześnie należy wskazać, że konsument, wobec utrzymywania na stronie klarownej informacji o dokonywaniu przez (...) 2 s.c. zwrotnego przeniesienia praw, nie musi odczuwać potrzeby konfrontowania tego zapewnienia z treścią innych materiałów, uznając, że Przedsiębiorca podaje na własnej stronie zgodne z prawdą informacje. Są to zaś informacje korzystne dla konsumenta, gdyż stanowią o zabezpieczeniu go poprzez eliminację ryzyka związanego ze stratami spowodowanymi niespłaceniem pożyczki przez pożyczkobiorcę, wobec czego zdecydowanie uatrakcyjniają ofertę powodów i skłaniają do zawarcia umowy. Należy bowiem podkreślić, że jedynym logicznym celem umieszczenia tej informacji oraz jej dalszego utrzymywania na stronie internetowej było wywołanie u konsumentów przeświadczenia, że oferta powodów jest bezpieczna i nie wiąże się z nadmiernym ryzykiem. Sytuacja przedstawiałby się zgoła odmiennie, gdyby w tym samym miejscu zamiast kwestionowanej informacji umieszczona była inna zgodna z brzmieniem § 5 Umowy przeniesienia praw majątkowych.

Działanie powodów należy zatem uznać w myśl art. 5 ust. 1 u.p.n.p.r. za działanie wprowadzające w błąd, albowiem może ono powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Konsument może zatem, pomimo pierwotnego wprowadzenia w błąd w oparciu o wyświetlaną na stronie internetowej informację, ostatecznie nie zawrzeć z powodami umowy, a i tak spełnione pozostają przesłanki z art. 5 ust. 1 u.p.n.p.r. Nie ma zatem wpływu na kwalifikację tej niedozwolonej praktyki okoliczność, że przy zawieraniu umowy, w jej treści, konsument otrzyma precyzyjną, prawidłową informację, wiążącą strony umowy, na temat prawa żądania zwrotnego przeniesienia praw z pożyczki, gdyż jak wspomniano wcześniej, do zawarcia umowy dojść nie musi (tak też Trybunał Sprawiedliwości w wyroku z 16 kwietnia 2015 roku sygn. akt C-388/15 LEX nr 1663796 oraz Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 22 marca 2017 roku, sygn. akt VI ACa 1863/15, Lex nr 2308678).

W wyroku z 16 kwietnia 2015 roku Trybunał Sprawiedliwości (stwierdził, że „Ponadto wszelkiego znaczenia jest także pozbawiona okoliczność, że podnoszony niezamierzony charakter takiego działania, oraz fakt, że koszty dodatkowe, jakimi został obciążony konsument, są niewielkie i że konsument mógł w zdobyć samodzielnie prawidłową informację. W istocie jak wynika z użycia słowa 'może' - art. 6 dyrektywy (...) ma charakter głównie prewencyjny, w związku z czym dla potrzeb stosowania tego artykułu wystarczy, że przedsiębiorca podał informację obiektywnie błędną, mogącą wywrzeć niekorzystny wpływ na decyzję konsumenta dotyczącą transakcji. Ponadto cel realizowany przez omawianą dyrektywę, opiera się na okoliczności, że w porównaniu z przedsiębiorcą konsument znajduje się w słabszej pozycji, zwłaszcza pod kątem poziomu informacji, gdyż należy go uznać za stronę słabszą gospodarczo i mniej doświadczoną pod względem prawnym od jego kontrahenta.”

Z kolei Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z 22 marca 2017 roku (j.w.) zauważył, że „Jako praktykę wprowadzającą w błąd należy kwalifikować każdą praktykę, która w jakikolwiek sposób, w tym również przez swoją formę wywołuje skutek w postaci, co najmniej możliwości wprowadzenia w błąd przeciętnego konsumenta, do którego jest skierowana i która może zniekształcić jego zachowanie rynkowe.”

Powodowie zarzucili pozwanemu, że nie przeprowadził postępowania dowodowego dotyczącego sposobu w jaki przedstawiali swoją ofertę zawarcia Umów przeniesienia prawa majątkowego, a jak podali przed zawarciem umowy udostępniali na stronie wzory stosowanych dokumentów oraz udzielali informacji za pośrednictwem umocowanych przedstawicieli, jednak, zdaniem Sądu, informacja zamieszczona na stronie może stanowić dla konsumentów najprostsze i najszybsze źródło wiedzy, stąd mogli korzystać właśnie z niej. Jednocześnie, w ocenie Sądu, nie można wykluczyć sytuacji, w której pomimo lektury wzoru umowy informacja zamieszczona na stronie została/ zostanie zinterpretowana przez przeciętnego konsumenta jako wytłumaczenie działania Przedsiębiorcy w danych okolicznościach. Należy bowiem zwrócić uwagę, że informacja ta stanowi odpowiedź na najczęściej zadawane pytania, co oznacza, że konsumenci nie mają wiedzy, czy też pewności na temat postępowania w przypadku niespłacania przez pożyczkobiorcę pożyczki. Informacja ta ma zaś rozwiązać ich wątpliwości i skusić do „zakupu”, na co liczy Przedsiębiorca, bowiem konsument może nie zauważyć rozbieżności, zaufać prostej informacji lub nawet jeśli zorientuje się jakie są właściwe warunki umowy przy jej zawieraniu nie wycofać się już z umowy.

Nierzetelne, mylące postępowanie powoda należy zatem zakwalifikować jako nieuczciwą praktykę rynkową.

Praktyka ta musi być wymierzona w zbiorowe interesy konsumentów, a więc naruszać prawa nieograniczonej bliżej nieokreślonej liczby konsumentów. Interes, który jest chroniony owym przepisem, to interes prawny rozumiany jako określone potrzeby konsumenta, które zostały uznane przez ustawodawcę za godne ochrony (tak Sąd Najwyższy w uzasadnieniu do uchwały z 13 lipca 2006 r. sygn. akt III SZP 3/06, Lex nr 197804).

Niewątpliwie opisana praktyka naruszała zbiorowe interesy konsumentów, albowiem skierowana była do nieograniczonego kręgu konsumentów- potencjalnych klientów. Praktyka była wymierzona we wszystkich konsumentów, którzy mogli zapoznać się z informacją prezentowaną przez powodów i rozważyć w konsekwencji zawarcie umowy na warunkach sformułowanych w tej informacji, przez co wskazana praktyka godziła w interesy szerokiego kręgu nieprofesjonalnych uczestników rynku.

W tym stanie rzeczy uznanie praktyki z pkt I Decyzji za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 u.o.k.i.k. było prawidłowe.

Przedmiotowa praktyka nie została całkowicie zaniechana przez powodów. Jak sami podali, wprawdzie z dniem 17 listopada 2017 r. zaprzestali zawierania nowych Umów dostępu do systemu sprzedaży pożyczek, przez co nie przybywało potencjalnych nabywców pożyczek, tym niemniej nie wynika z tego, aby wyeliminowano możliwość dalszego zawierania Umów przeniesienia prawa majątkowego z dotychczasowymi Użytkownikami, na których mogły oddziaływać informacje nadal zawarte na stronie Przedsiębiorcy. Dlatego Prezes UOKIK słusznie wydał, w oparciu o art. 26 ust. 1 u.o.k.i.k., Decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i nakazał zaniechanie jej stosowania.

W tej sytuacji uzasadnionym stało się skorzystanie przez Prezesa UOKiK z rozwiązań przewidzianych w art. 26 ust. 2 i 3 u.o.k.i.k., toteż należy zgodzić się z nałożeniem na powodów obowiązku publikacji Decyzji, której treść ma być dostępna co najmniej przez 3 miesiące na stronie internetowej, która na dzień wydania Decyzji mieściła się pod adresem (...) (pkt II Decyzji) oraz z nałożeniem na powodów obowiązku usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów poprzez złożenie, w górnej części strony głównej domeny (...) i na każdej innej stronie Przedsiębiorcy zastępującej ją w przyszłości, jednokrotnego oświadczenia określonej treści, w szczególności w taki sposób, aby użytkownik nie miał możliwości jego zamknięcia, co zwiększa szanse na zapoznanie się przez użytkownika z tym oświadczeniem i dowiedzenie się, że informacja ze strony Przedsiębiorcy wprowadza/ła w błąd, co zostało uznane za niedozwoloną praktykę. Przedmiotowe rozwiązania uznać trzeba zatem za celowe.

Ustalenia odnośnie stosowania przez powodów zakazanej praktyki wskazywały też na możliwość nałożenia na powodów kar pieniężnych. W myśl bowiem art. 106 ust. 1 pkt 4 u.o.k.i.k. Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż 10% obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 24. Indywidualne obroty Przedsiębiorców za 2018 r., wynikające z działalności Spółki, wyniosły zaś w przypadku:

1. A. Z. (1)- (...) zł;
2. A. G. (1)- (...) zł
3. G. C. (1)- (...) zł.

Z art. 106 ust. 1 ustawy wynika, że kara pieniężna ma charakter fakultatywny. Mimo tego, zdaniem Sądu, Prezes UOKiK podjął trafną decyzję o wymierzeniu kar Przedsiębiorcom. Wymierzenie kar zgodne było bowiem z zasadą celowości i proporcjonalności.

Zgodnie z treścią art. 111 ust. 1 pkt 1 u.o.k.i.k., Prezes UOKiK ustalając wysokość kary pieniężnej, o której mowa w art. 106 ust. 1, powinien uwzględnić w szczególności okoliczności naruszenia przepisów ustawy oraz uprzednie naruszenie przepisów ustawy, a także okres, stopień oraz skutki rynkowe naruszenia przepisów ustawy, przy czym stopień naruszenia Prezes Urzędu ocenia biorąc pod uwagę okoliczności dotyczące natury naruszenia, działalności przedsiębiorcy, która stanowiła przedmiot naruszenia.

Ustalając wysokość kar pieniężnych Prezes Urzędu powinien uwzględnić również okoliczności łagodzące lub obciążające, które wystąpiły w sprawie (art. 111 ust. 2 u.o.k.i.k.). Zgodnie z art. 111 ust. 3 pkt 2 u.o.k.i.k. okolicznościami łagodzącymi są w szczególności: dobrowolne usunięcie skutków naruszenia, zaniechanie stosowania zakazanej praktyki przed wszczęciem postępowania lub niezwłocznie po jego wszczęciu, podjęcie z własnej inicjatywy działań w celu zaprzestania naruszenia lub usunięcia jego skutków oraz współpraca z Prezesem Urzędu w toku postępowania, w szczególności przyczynienie się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia postępowania. Wśród zamkniętego katalogu okoliczności obciążających w art. 111 ust. 4 pkt 2 u.o.k.i.k. wymienia się: znaczny zasięg terytorialny naruszenia lub jego skutków, znaczne korzyści uzyskane przez przedsiębiorcę w związku z dokonaniem naruszeniem, dokonanie uprzednio podobnego naruszenia oraz umyślność naruszenia.

W ocenie Sądu, Prezes UOKiK prawidłowo uwzględnił dyrektywy wymiaru kary określone w powołanych przepisach. Trafnie odnotował długotrwały okres naruszenia, ponadlokalny zasięg naruszenia i znaczny stopień naruszenia przepisów ustawy. Praktyka ma bezpośrednie przełożenie na etap zawierania kontraktu, który obejmuje odmienne regulacje od zawartych na stronie internetowej, pod wpływem których konsument mógł podjąć decyzję dotyczącą zawarcia umowy. Według organu, jak też Sądu, działanie powodów musiało być umyślne, mylącej informacji nie można bowiem potraktować jako omyłkowej. Symptomatyczne jest przy tym, że nie została ona usunięta. Przedsiębiorcy dążyli więc za jej pomocą do stworzenia obrazu pełnego bezpieczeństwa w razie „zakupu pożyczki” poprzez zapewnienie, że w przypadku niepowodzenia przedsięwzięcia, które miało przynosić konsumentom zyski,

Przedsiębiorcy wezmą na siebie ciężar ewentualnej straty, co miało zwiększyć wyniki „sprzedaży”, podczas gdy „przejęcie długu” było uzależnione od uznania Przedsiębiorców. Tym samym Przedsiębiorcy, którzy powinni działać w sposób rzetelny wykorzystywali zaufanie konsumentów i ich brak znajomości interpretacji prawa.

Prezes Urzędu zaprezentował trafne wnioski odnośnie okoliczności obciążających w postaci ponadlokalnego zasięgu naruszenia oraz umyślności działania, ale w kwestii okoliczności łagodzących wysnuł wnioski zbyt daleko idące, iż powodowie podjęli z własnej inicjatywy działania w celu częściowego zaprzestania naruszenia poprzez zakończenie zawierania Umów Przeniesienia Prawa Majątkowego, podczas gdy powodowie wprost odnosili się tylko do zakończenia zawierania Umów dostępu do systemu sprzedaży pożyczek. Zatem materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwalał na przyjęcie, iż w toku postępowania administracyjnego powodowie zaprzestali zawierania Umów Przeniesienia Prawa Majątkowego.

W tej sytuacji Sąd uznał, że nałożone na Przedsiębiorców w pkt IV Decyzji kary, w wysokości 62.131 zł w przypadku G. C. (1) oraz również w wysokości 62.131 zł w przypadku A. Z. (1) oraz w kwocie 16.945 zł w przypadku A. G. (1), nie mogą zostać obniżone. Brak jest również podstaw, w oparciu o przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, do odstąpienia od nałożenia przedmiotowych kar.

W ocenie Sądu kary te spełnią w szczególności swoją funkcję represyjną i prewencyjną, zapobiegając podobnym naruszeniom w przyszłości. Stanowią one sankcję o odpowiednim stopniu dolegliwości, proporcjonalnym do wagi, stopnia naruszenia przepisów ustawy, nie większym niż to niezbędne dla osiągnięcia zamierzonego celu nałożonych kar.

Sąd stwierdził więc, że zarzuty powodów są bezpodstawne, gdyż ustalone okoliczności niniejszej sprawy w pełni uzasadniają nałożenie na powodów kar pieniężnych w wysokości określonej przez Prezesa UOKiK, jak też kosztów postępowania antymonopolowego i zastosowanie środków przewidzianych ustawą.

Podniesione przez powodów zarzuty odnośnie naruszenia przepisów kodeksu postępowania administracyjnego nie mogły odnieść skutku, albowiem do kognicji Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie należy kontrola prawidłowości postępowania prowadzonego przed Prezesem Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (wyrok SN z dn. 13 maja 2004 r. III SK 44/04 opublik. OSNP 2005/9/136), jest to bowiem postępowanie sądowe pierwszoinstancyjne, w którym strona może przedstawić wszystkie okoliczności faktyczne i dowody na potwierdzenie zasadności swojego stanowiska, tak więc co do zasady ewentualne uchybienia postępowania administracyjnego nie miały znaczenia dla rozpoznania sprawy przed tym Sądem.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powodów odwołanie na podstawie art. 479^{31a} § 1 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu) oraz art. 105 § 2 k.p.c. zgodnie z którym „Na współuczestników sporu odpowiadających solidarnie co do istoty sprawy sąd włoży solidarny obowiązek zwrotu kosztów.”.

Z uwagi na oddalenie odwołania w całości, powodów należało uznać za stronę, która przegrała proces i zasądzić od nich na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu. W rozpoznawanej sprawie powodowie co do istoty odpowiadali solidarnie jako współnicy spółki cywilnej (art. 864 kodeksu cywilnego), dlatego Sąd włożył na nich solidarny obowiązek zwrotu kosztów pozwanemu.

Na powyższe koszty złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego w wysokości 720,00 zł ustalone w oparciu § 14 ust. 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015, poz. 1804 z zm.).

Sędzia SO Anna Maria Kowalik